

OPINIE JURIDICĂ

la proiectul de Lege privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor

EXPEDIATĂ PRIN E-MAIL ȘI PUBLICATĂ PE CRJM.ORG

Nr./Data:	34/23 din 6 iunie 2023
Destinatari:	Ministerul Justiției, persoană de contact: Diana MELENCIUC , Șef secție interimar, Direcția elaborare acte normative, e-mail: diana.melenciuc@justice.gov.md Cancelaria de Stat , e-mail: cancelaria@gov.md
Prezentată de:	Centrul de Resurse Juridice din Moldova (www.crjm.org) Persoane de contact: Vladislav GRIBINCEA , Director de Program, e-mail: vladislav.gribincea@crjm.org ; tel: +373 22 843 601 Andrei NASU , Consilier juridic, e-mail: andrei.nasu@crjm.org ; tel: +373 68 493 169

Această opinie este prezentată Ministerului Justiției, în copie Cancelarie de Stat, în contextul [consultării publice](#) a proiectul de Lege privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor (**număr unic 386/MJ/2023**).

CRJM prezintă câteva propuneri de îmbunătățire a proiectului de lege. Acestea se referă în principal la ajustarea criteriilor de evaluare a judecătorilor și procurorilor. Sunt înaintate propuneri de îmbunătățire a mecanismului de redactare și aprobare a raportului de evaluare, ajustarea listei subiecților evaluării, excluderea posibilității de abuz din partea judecătorilor și procurorilor care vor refuza evaluarea, însă vor rămâne în funcție pe o anumită perioadă de timp. La fel, propunem îmbunătățirea mecanismului de remunerare a membrilor naționali ai comisiilor de evaluare și fortificarea independenței și imunității acestora.

Propunerile și comentariile punctuale sunt anexate. Vă rugăm să nu ezitați să ne contactați pentru orice detalii sau clarificări suplimentare.

Cu deosebit respect,

Ilie Chirtoacă
Președinte

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

Nr.	Textul existent sau propus de autorii proiectului	Modificări propuse de CRJM <i>(formulările în legătură cu care se propune eliminarea au fost tăiate cu o linie, iar textul care se propune a fi adăugat este subliniat)</i>	Argumente/Comentarii
	<p>Articolul 3. Subiecții evaluării</p> <p>(1) În temeiul prezentei legi sunt evaluați:</p> <p>a) judecătorii care au exercitat funcția de președinte și vicepreședinte a judecătoriilor, inclusiv cei care au asigurat interimatul acestor funcții pentru o perioadă mai mare de un an, începând cu 1 ianuarie 2017, inclusiv cei care le exercită la data intrării în vigoare a prezentei legi;</p> <p>b) judecătorii curților de apel, în funcție la data intrării în vigoare a prezentei legi;</p> <p>c) Procurorul General, adjuncții acestuia, procurorii șefi ai secțiilor Procuraturii Generale, inclusiv cei care au ocupat aceste funcții sau care au asigurat interimatul acestora pentru o perioadă mai mare de un an, începând cu 1 ianuarie 2017, inclusiv cei care le ocupă la data intrării în vigoare a prezentei legi;</p> <p>d) procurorii care au exercitat funcția de procuror-șef al unei procuraturi și de adjunct al procurorului-șef al unei procuraturi, inclusiv interimatul acestor funcții pentru o perioadă mai mare de un an, începând cu 1 ianuarie 2017, inclusiv cei care le exercită la data intrării în vigoare a prezentei legi;</p> <p>e) procurorii procuraturilor specializate;</p> <p>f) judecătorii și procurorii prevăzuți la literale a) – e) care sunt suspendați din funcție;</p>	<p>Articolul 3. Subiecții evaluării</p> <p>(1) În temeiul prezentei legi sunt evaluați:</p> <p>a) judecătorii care au exercitat funcția de președinte și vicepreședinte a judecătoriilor, inclusiv cei care au asigurat interimatul acestor funcții pentru o perioadă mai mare de un an, începând cu <u>din</u> 1 ianuarie 2017, inclusiv cei care le exercită și până la data intrării în vigoare a prezentei legi;</p> <p>b) judecătorii curților de apel, în funcție la data intrării în vigoare a prezentei legi;</p> <p>c) Procurorul General, adjuncții acestuia, procurorii șefi ai secțiilor Procuraturii Generale, inclusiv cei care au ocupat aceste funcții sau care au asigurat interimatul acestora pentru o perioadă mai mare de un an, începând cu <u>din</u> 1 ianuarie 2017, inclusiv cei care le ocupă până la data intrării în vigoare a prezentei legi;</p> <p>d) procurorii care au exercitat funcția de procuror-șef al unei procuraturi și de adjunct al procurorului-șef al unei procuraturi, <u>membru al Consiliului Superior al Procurorilor</u>, inclusiv interimatul acestor funcții pentru o perioadă mai mare de un an, începând cu <u>din</u> 1 ianuarie 2017, inclusiv cei care le exercită până la data intrării în vigoare a prezentei legi;</p> <p>e) procurorii procuraturilor specializate;</p> <p>f) judecătorii și procurorii prevăzuți la literale a) – e) care sunt suspendați din funcție;</p>	<p>Propunem excluderea din lista subiecților evaluării a persoanelor care la momentul intrării în vigoare a legii exercită interimatul funcțiilor de președinte și vicepreședinte a judecătoriilor pe o perioadă mai mică de 1 an, or, în caz contrar, există riscul unor demisii în masă din aceste funcții. Considerăm că regula de 1 an este suficientă pentru ca evaluarea externă să-și atingă scopul scontat.</p> <p>Propunem includerea în lista subiecților evaluării a procurorilor care au exercitat funcția de membru al Consiliului Superior al Procurorilor, având în vedere importanța acestor funcții pentru sistem și importanța deciziilor luate de către aceștia. Completarea cu o referință la Consiliul Superior al Magistraturii nu este necesară având în vedere că toți membrii CSM au demisionat, iar unicul membru rămas oricum va fi evaluat, fiind judecător al curților de apel.</p>

<p>g) candidații la funcțiile vacante din Procuratura Anticorupție și din Procuratura pentru Combaterea Crimelor Organizate și Cauze Speciale.</p>	<p>g) candidații la funcțiile vacante din Procuratura Anticorupție și din Procuratura pentru Combaterea Crimelor Organizate și Cauze Speciale. primii clasati în concursurile finalizate până la 31 decembrie 2025 pentru funcțiile menționate la lit. a)-e); <u>h) judecătorii și procurorii care au eșuat evaluarea prevăzută de Legea nr. 26/2022;</u> <u>i) candidații pentru Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor și colegiile acestora care nu a fost evaluați conform Legii 26/2022.</u></p>	<p>Considerăm necesar ca câștigătorii concursurilor pentru ocuparea tuturor funcțiilor enumerate în prezentul articol să fie supuși evaluării, ci nu doar candidații la funcțiile de procuror din procuraturile specializate. Este important ca toate persoanele noi care aspiră și au șanse reale de a ocupa funcții care presupun evaluarea externă la fel să treacă prin procedura de vetting, în rând cu persoanele care deja sunt în funcție. În caz contrar va fi creată o asimetrie și nedreptate față de persoanele vechi în raport cu persoanele noi din sistem. Este important de a verifica atât persoanele actuale din sistem, cât și persoanele noi care aspiră să ocupe funcții importante din sistem. Pentru a reduce numărul persoanelor evaluate, propunem ca doar câștigătorul concursului să fie evaluat. Evaluarea se va face după concurs. Dacă câștigătorul nu va trece vetting-ul, se va lua următorul candidat. Acest aspect însă trebuie menționat în completările la Legea cu privire la statutul judecătorului.</p> <p>La fel, propunem suplinirea listei subiecților evaluării cu judecătorii și procurorii care au eșuat evaluarea prevăzută de Legea nr. 26/2022 și candidații pentru CSM, CSP și colegiile acestora care nu au fost evaluați conform Legii 26/2022. Deși numărul candidaților care nu au promovat evaluarea nu va fi foarte mare, totuși, este important ca aceștia să treacă prin procedura de vetting, pentru a elimina, sau a confirma, suspiciunile și dubiile ce planează asupra lor.</p>
--	---	---

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

<p>(2) Nu sunt supuși evaluării conform prezentei legi: a) persoanele care au promovat evaluarea integrității prevăzută de Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor;</p> <p>(4) Cererea de demisie depusă în condițiile alin. (2) lit. c) poate fi retrasă doar în interiorul termenului de 20 de zile. Depunerea cererii de demisie după expirarea acestui termen, indiferent de motiv, se echivalează cu nepromovarea evaluării.</p> <p>(5) La data recepționării cererii de demisie, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor sau, după caz, Procurorul General informează despre aceasta comisia de evaluare corespunzătoare. Soluționarea cererii de demisie are loc în cel mult 10 zile de la expirarea termenului</p>	<p>(2) Nu sunt supuși evaluării conform prezentei legi: a) persoanele care au promovat evaluarea integrității prevăzută de Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor;</p> <p>(4) Cererea de demisie depusă în condițiile alin. (2) lit. c) poate fi retrasă doar în interiorul termenului de 20 de zile. Depunerea cererii de demisie după expirarea acestui termen, indiferent de motiv, se echivalează cu nepromovarea evaluării. <u>De la data depunerii cererii de demisie, judecătorul sau procurorul respectiv nu adoptă și nu participă la adoptarea actelor de dispoziție.</u></p> <p>(5) La data recepționării cererii de demisie, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor sau, după caz, Procurorul General informează despre aceasta comisia de evaluare corespunzătoare. Soluționarea cererii de demisie are loc în cel mult 10 zile de la expirarea termenului prevăzut la alin. (3), cu informarea comisiei de evaluare</p>	<p>În ceea ce privește CSM, CSP și colegiile acestora, acest lucru trebuie menționat aici, având în vedere că multe funcții în aceste organe vor rămâne vacante chiar și după 1 septembrie 2023.</p> <p>Propunem excluderea cuvântului „integrității”, pentru a nu crea dubii cu privire la sensul normei. S-ar putea interpreta că norma se referă doar la promovarea evaluării financiare.</p> <p>Importanța acestei norme derivă din necesitatea excluderii posibilității de abuz și arbitrar din partea judecătorilor și procurorilor care au decis să nu treacă evaluarea, însă care încă se află în funcție. Pe ultima sută de metri aceștia ar putea să emite acte de dispoziție contradictorii, așa cum a fost în cazul judecătorilor de la CSJ care în 2023 și-au dat demisia pentru a nu trece evaluarea, însă care au emis până la demisie unele decizii greu de înțeles logic, însă cu implicații financiare majore.</p> <p>Importanța acestei norme derivă din necesitatea excluderii posibilității ca judecătorii și procurorii să demisioneze doar pentru ca să nu fie supuși vetting-ului, iar peste un termen scurt (câteva luni – un an sau doi) să revină în sistem.</p>
---	--	---

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

<p>prevăzut la alin. (3), cu informarea comisiei de evaluare despre hotărârea luată.</p>	<p>despre hotărârea luată. <u>Judecătorii și procurorii care au demisionat astfel nu pot candida pentru a deveni din nou judecători sau procurori timp de 7 ani.</u></p>	
<p>Articolul 4. Competența, mandatul și finanțarea activității comisiilor de evaluare (7) Membrii naționali ai comisiilor de evaluare beneficiază lunar de o indemnizație echivalentă cu mărimea dublă a salariului de bază al judecătorului Curții Supreme de Justiție cu vechime în muncă de peste 16 ani, stabilit la data intrării în vigoare a prezentei legi.</p>	<p>Articolul 4. Competența, mandatul și finanțarea activității comisiilor de evaluare (7) Membrii naționali ai comisiilor de evaluare beneficiază lunar de o indemnizație echivalentă cu mărimea dublă a <u>în mărime de 125% din</u> salariului de bază al judecătorului Curții Supreme de Justiție cu vechime în muncă de peste 16 ani, stabilit la data intrării în vigoare a prezentei legi. <u>care a promovat evaluarea externă.</u></p>	<p>Actuala formulă din proiectul de lege nu mai este corectă și echitabilă, din mai multe considerente: 1) din iulie 2023 nu va mai exista remunerarea judecătorilor CSJ cu o vechime în muncă mai mare de 16 ani; 2) prezenta formulă presupune faptul că timp de 3 ani cât va dura procedura de evaluare (2023–2025) salariul membrilor naționali ai comisiilor de evaluare nu vor fi modificate, ceea ce nu este corect, or, de regulă, salariile trebuie să fie ajustate potrivit tendințelor inflaționiste. Astfel, propunem ca membrii naționali ai comisiilor de evaluare să fie remunerați cu 125% din salariul judecătorilor CSJ. Astfel, va fi asigurată racordarea salariilor la realitățile economice și va fi asigurat echilibru și echitatea în raport cu alte persoane.</p>
<p>Articolul 5. Independența comisiilor de evaluare (6) Membrii comisiilor de evaluare și șefii secretariatelor acestora beneficiază de imunitate funcțională și nu pot fi trași la răspundere pentru opinia exprimată în exercitarea mandatului și a atribuțiilor. Urmărirea penală împotriva acestora este pornită de Procurorul General, cu acordul comisiei de evaluare corespunzătoare. În cazul infracțiunilor specificate la art.</p>	<p>Articolul 5. Independența comisiilor de evaluare (6) Membrii comisiilor de evaluare și șefii secretariatelor acestora beneficiază de imunitate funcțională și nu pot fi trași la răspundere pentru opinia exprimată în exercitarea mandatului și a atribuțiilor. Urmărirea penală împotriva acestora este pornită de Procurorul General, cu acordul comisiei de evaluare corespunzătoare. În cazul infracțiunilor specificate la art.</p>	<p>Imunitatea funcțională nu va fi în stare să protejeze membrii comisiilor de evaluare, în special având în vedere că însuși Procurorul General și adjuncții lui vor fi evaluați. Astfel, propunem lărgirea acesteia. În cazul în care vor exista temeieri veridice și certe cu privire la necesitatea desfășurării urmării penale împotriva unui membru ai comisiei de evaluare, este</p>

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

<p>324-326 din codul penal, precum și în caz de infracțiune flagrantă, acordul respectiv nu este necesar.</p>	<p>324-326 din codul penal, precum și în caz de infracțiune flagrantă, acordul respectiv nu este necesar. Aceasta încetează dacă în termen de 10 zile Comisia nu-și dă acordul pentru continuarea acesteia. Hotărârea Comisiei de evaluare referitor la continuarea urmăririi penale se publică pe pagina web a Comisiei.</p>	<p>puțin probabil ca membrii comisiilor de evaluare să nu dea acordul pentru continuarea acesteia, or, faptul dat va compromite în sine tot procesul de evaluare și va lăsa suspiciuni asupra tuturor membrilor comisiilor de evaluare.</p>
<p>Articolul 11. Criteriile de evaluare (2) Se consideră că subiectul nu corespunde cerințelor de integritate etică dacă Comisia a stabilit că: a) în ultimii 5 ani a încălcat regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și dacă a avut un comportament arbitrar sau a emis acte arbitrare, care se referă la situațiile când Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit anterior că judecătorul sau, după caz, procurorul a acționat în mod arbitrar cu intenție sau neglijență gravă;</p> <p>(3) Se consideră că un candidat nu corespunde criteriului de integritate financiară dacă Comisia are dubii serioase determinate de faptul că: a) diferența dintre avere, cheltuieli și venituri din ultimii 12 ani depășește 20 de salarii medii pe economie, în cuantumul stabilit de Guvern pentru anul în care a început evaluarea; b) în ultimii 10 ani a admis iregularități fiscale în urma cărora suma impozitului neplătit a depășit, în total, 5</p>	<p>Articolul 11. Criteriile de evaluare (2) Se consideră că subiectul nu corespunde cerințelor de integritate etică dacă Comisia a stabilit că: a) în ultimii 5 ani a încălcat regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și dacă a avut un comportament arbitrar sau a emis acte arbitrare, <u>asa cum acest termen este definit în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului care se referă la situațiile când Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit anterior că judecătorul sau, după caz, procurorul a acționat în mod arbitrar cu intenție sau neglijență gravă;</u></p> <p>(3) Se consideră că un candidat nu corespunde criteriului de integritate financiară dacă Comisia are dubii serioase determinate de faptul că: a) diferența dintre avere, cheltuieli și venituri din ultimii 12 ani depășește 20 de salarii medii pe economie, în cuantumul stabilit de Guvern pentru anul în care a început evaluarea <u>2023;</u> b) în ultimii 10 ani a admis iregularități fiscale în urma cărora suma impozitului neplătit a depășit, în total, 5</p>	<p>Este nerealist ca CtEDO acum să dea o hotărâre definitivă cu privire la situațiile juridice de la nivel național care s-au consumat cu mai puțin de 5 ani în urmă. Cu alte cuvinte, norma dată nu poate fi aplicată, de aceea propunem excluderea acesteia. Sintagma „arbitrar” presupune per se „intenție sau neglijență gravă”. În redacția actuală la lit. a) se creează un pleonasm. Alternativ ar putea fi scris – „a emis cu intenție sau neglijență gravă acte care contravin normelor imperative”.</p> <p>Considerăm incorectă și inechitabilă formula din redacția actuală, or, evaluările diferitor judecători și procurori vor începe în ani diferiți (2023, 2024, 2025), comparativ cu evaluările judecătorilor CSJ care vor începe toate în 2023. Astfel, în acești ani, salariile medii pe economie vor fi diferite. Luând în considerație că de regulă acestea se măresc, reiese că persoanele a căror evaluare va începe în 2023 vor fi dezavantajate față de</p>

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

<p>salarii medii pe economie, în cuantumul stabilit de Guvern pentru anul în care a început evaluarea.</p> <p>(4) În procesul de evaluare a integrității financiare a judecătorului, Comisia de evaluare poate verifica:</p> <p>a) respectarea de către subiectul evaluării a regimului fiscal în partea ce ține de achitarea impozitelor la folosirea mijloacelor și veniturilor rezultate din proprietatea deținută, de veniturile impozabile și de achitarea drepturilor de import și celor de export;</p> <p>b) respectarea de către subiectul evaluării a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;</p> <p>c) modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia subiectului evaluării ori a persoanelor indicate la alin. (5), precum și cheltuielile legate de întreținerea bunurilor respective;</p> <p>d) sursele de venit ale subiectului evaluării și, după caz, ale persoanelor indicate la alin. (5);</p> <p>e) dacă există sau nu contracte de împrumut, credit, leasing, asigurare sau alte contracte care pot asigura beneficii de ordin financiar, în care subiectul evaluării, persoana indicată la alin. (5) sau persoana juridică, în care aceștia au calitatea de beneficiari efectivi, este parte contractantă;</p>	<p>salarii medii pe economie, în cuantumul stabilit de Guvern pentru anul în care a început evaluarea <u>2023</u>.</p> <p>(4) În procesul de evaluare a integrității financiare a judecătorului, Comisia de evaluare poate verifica:</p> <p>a) respectarea de către subiectul evaluării a regimului fiscal în partea ce ține de achitarea impozitelor la folosirea mijloacelor și veniturilor rezultate din proprietatea deținută, de veniturile impozabile și de achitarea drepturilor de import și celor de export;</p> <p>b) respectarea de către subiectul evaluării a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;</p> <p>e) modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia subiectului evaluării ori a persoanelor indicate la alin. (5), precum și cheltuielile legate de întreținerea bunurilor respective;</p> <p>d) sursele de venit ale subiectului evaluării și, după caz, ale persoanelor indicate la alin. (5);</p> <p>e) dacă există sau nu contracte de împrumut, credit, leasing, asigurare sau alte contracte care pot asigura beneficii de ordin financiar, în care subiectul evaluării, persoana indicată la alin. (5) sau persoana juridică, în care aceștia au calitatea de beneficiari efectivi, este parte contractantă;</p>	<p>persoanele a căror evaluare va începe în 2024 și 2025, or, diferența admisibilă pentru aceștia va fi mai mică. În acest context, propunem ca diferența să fie calculată pentru toate persoanele supuse evaluării în baza salariului mediu pe economie din 2023, astfel, va fi asigurată egalitate și corectitudine pentru toți judecătorii și procurorii implicați în proces.</p> <p>Propunem excluderea integrală a alin. (4), având în vedere că comisia de evaluare poate verifica orice stare de fapt și de drept, pentru a asigura corectitudinea aprecierii criteriilor de evaluare. Astfel, acest text este de prisos. Mai mult, textul dat are un efect păgubos, deoarece impune comisiile să verifice aspecte minore care nu sunt esențiale pentru promovarea evaluării (ex. respectarea termenului pentru depunerea declarației de avere și interese personale, contracte de împrumut, etc). Oricum, metodologiile de evaluare sunt stabilite de către comisiile de evaluare, în acest mod, prevederile din alin.(4) doar vor îngreuna activitatea comisiilor și nu va aduce plus valoare.</p>
---	---	---

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

<p>f) dacă există sau nu donații în care subiectul evaluării sau persoana specificată la alin. (5) are statut de donatar sau de donator;</p> <p>g) alte aspecte relevante pentru identificarea originii averii subiectului evaluării și pentru justificarea acesteia.</p> <p>(6) La aprecierea criteriilor prevăzute la alin. (2)–(3), actele sau constatările altor entități cu competențe în domeniile respective nu au valoare prestabilită pentru Comisia de evaluare. Constatările din hotărârile judecătorești irevocabile se iau în considerare, în mod obligatoriu, de Comisia de evaluare.</p>	<p>f) dacă există sau nu donații în care subiectul evaluării sau persoana specificată la alin. (5) are statut de donatar sau de donator;</p> <p>g) alte aspecte relevante pentru identificarea originii averii subiectului evaluării și pentru justificarea acesteia.</p> <p>(6) La aprecierea criteriilor prevăzute la alin. (2)–(3), actele sau constatările altor entități cu competențe în domeniile respective nu au valoare prestabilită pentru Comisia de evaluare. Constatările din hotărârile judecătorești irevocabile se iau în considerare, în mod obligatoriu, de Comisia de evaluare, <u>decât dacă aceasta sunt considerate de către Comisie ca fiind arbitrar sau vădit nerezonabile.</u></p>	<p>Propunem completarea alin.(6) cu fraza indicată, pentru a face posibilă evaluarea criteriului privind integritatea etică a persoanei evaluate prevăzut la art.11 alin.(2) lit. a) din prezentul proiect.</p>
<p>Articolul 14. Acumularea informației</p> <p>(7) Comunicarea cu judecătorul evaluat are loc în formă electronică, prin utilizarea de către acesta a sistemului de poștă electronică al instanțelor de judecată. În cazul lipsei adresei de poștă electronică în sistemul respectiv, se utilizează adresa de poștă electronică personală a judecătorului.</p>	<p>Articolul 14. Acumularea informației</p> <p>(7) Comunicarea cu judecătorul evaluat are loc în formă electronică, prin utilizarea de către acesta a sistemului de poștă electronică al instanțelor de judecată. În cazul lipsei adresei de poștă electronică în sistemul respectiv, se utilizează adresa de poștă electronică personală a judecătorului.</p>	<p>Propunem excluderea obligativității folosirii poștei guvernamentale din domeniul justiției, or, acesta deseori are probleme serioase de lucru. Acest fapt a fost constat de către comisia pre-vetting. Propunem ca să fie lăsată la discreția judecătorului / procurorului ce poștă să folosească, cea guvernamentală, sau cea personală.</p>
<p>Articolul 16. Audierea</p> <p>(1) După analiza informației acumulate, completul de evaluare îi comunică subiectului evaluării, în formă scrisă, toate dubiile pe care le are în privința acestuia și care urmează a fi discutate în cadrul audierii, oferindu-i acces la materialele din dosarul de evaluare în legătură cu dubiile respective.</p>	<p>Articolul 16. Audierea</p> <p>(1) După analiza informației acumulate, completul de evaluare îi comunică subiectului evaluării, în formă scrisă, toate dubiile pe care le are în privința acestuia și care urmează a fi discutate în cadrul audierii, oferindu-i acces la materialele din dosarul de evaluare în legătură cu dubiile respective.</p>	<p>Dubiile pe care le are comisia față de subiectul evaluării pot să dispară urmare explicațiilor, până a avea loc audierile. Din acest motiv, propunem ajustarea normei. Totodată, pentru o precizie și claritate mai sporită, propunem înlocuirea sintagmei „în legătură cu” cu sintagma „pertinente pentru”.</p>

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

	<p>(5) Subiectul evaluării are următoarele drepturi:</p> <p>a) să ofere explicații în cadrul audierii cu privire la dubiile comunicate conform alin. (1);</p> <p>b) să fie asistat de un avocat sau de un avocat stagiar pe parcursul procedurii de evaluare;</p> <p>c) să ia cunoștință de materialele dosarului de evaluare până la audiere;</p> <p>d) să prezinte, în formă scrisă, date și informații suplimentare pe care le consideră relevante, dacă s-a aflat în imposibilitatea de a le prezenta anterior;</p> <p>e) să solicite audierea sa în ședință închisă.</p>	<p>(5) Subiectul evaluării are următoarele drepturi:</p> <p>a) să ofere explicații în cadrul audierii cu privire la dubiile comunicate conform alin. (1);</p> <p>b) să fie asistat de un avocat sau de un avocat stagiar pe parcursul procedurii de evaluare;</p> <p>e <u>b</u>) să ia cunoștință de materialele dosarului de evaluare până la audiere;</p> <p>d <u>c</u>) să prezinte, în formă scrisă, date și informații suplimentare pe care le consideră relevante, dacă s-a aflat în imposibilitatea de a le prezenta anterior;</p> <p>e <u>d</u>) să solicite audierea sa în ședință închisă.</p>	<p>Norma dată reglementează drepturile subiectului evaluării în cadrul audierilor. Considerăm că, persoana evaluată nu poate fi reprezentată de către avocat / avocat stagiar în timpul audierilor, or, subiectul evaluării trebuie să răspundă personal la întrebările comisiei.</p>
	<p>Articolul 17. Raportul cu privire la evaluare</p> <p>(1) În urma evaluării, completul de evaluare întocmește un raport motivat cu privire la evaluare, care trebuie să cuprindă faptele relevante, motivele și propunerea privind promovarea sau nepromovarea evaluării.</p>	<p>Articolul 17. Raportul cu privire la evaluare</p> <p>(1) În urma evaluării, completul de evaluare întocmește <u>aprobă</u> un raport motivat cu privire la evaluare <u>în limba română</u>, care trebuie să cuprindă <u>cuprinde</u> faptele relevante, motivele și propunerea privind promovarea sau nepromovarea evaluării.</p>	<p>Întocmirea proiectului de raport este obligația membrului raportor al comisiei de evaluare (a se vedea art.15 alin.(5) din proiect). Comisia urmează să aprobe raportul.</p> <p>Totodată, propunem de a fi specificat ca raportul să fie întocmit în limba română, pentru a exclude practica actuală de adoptare a deciziilor în limba engleză și traducerea ulterioară în română. Acest lucru necesită un volum mare de muncă în plus, deoarece membrii internaționali ai comisiei de evaluare cer ca versiunea engleză să fie impecabilă. În regulamentul de activitate a comisiei pre-vetting a fost prevăzut că deciziile se redactează și se aprobă în engleză, ceea ce a creat dificultăți și a făcut ca procesul de evaluare să fie mai lent și anevoios.</p>

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

<p>(2) Raportul cu privire la evaluare se aprobă cu votul unanim al membrilor completului de evaluare și se semnează de președintele acestuia. În caz contrar, raportul cu privire la evaluare se va examina de Comisia de evaluare. Membrii completului de evaluare nu se pot abține de la vot.</p>	<p>(2) Raportul cu privire la evaluare se aprobă cu votul unanim al membrilor completului de evaluare și se semnează de președintele acestuia. În caz contrar de <u>lipsă de unanimitate</u>, raportul cu privire la evaluare se va examina <u>aproba</u> de Comisia de evaluare <u>cu votul majorității membrilor prezenți la ședință, dintre care cel puțin unul să fie din categoria menționată la art.6 alin.(1) lit. b).</u> Membrii completului de evaluare nu se pot abține de la vot.</p>	<p>Propunem ajustarea redacțională a normei, pentru a asigura o claritate și precizie mai sporită acesteia. De asemenea, propunem oferirea unei ponderi mai mari votului membrilor desemnați de partenerii de dezvoltare, așa cum acest lucru a fost solicitat de partenerii de dezvoltare.</p>
<p>(3) Raportul completului de evaluare se aprobă de Comisia de evaluare respectivă cu votul majorității membrilor săi.</p>	<p>(3) Raportul completului de evaluare se aprobă de Comisia de evaluare respectivă cu votul majorității membrilor săi.</p>	<p>Ajustările operate la aliniatul (2) exclud necesitatea aliniatului (3).</p>
<p>(4) Se consideră că subiectul evaluării nu a promovat evaluarea dacă s-a constatat existența unuia sau mai multor temeuri de necorespondere cu criteriile prevăzute la art. 11.</p>	<p>(4) Se consideră că subiectul evaluării nu a promovat evaluarea <u>Propunerea privind nepromovarea evaluării este făcută</u> dacă s-a constatat existența unuia sau mai multor temeuri de necorespondere cu criteriile prevăzute la art. 11.</p>	<p>Propunem ajustarea redacțională a normei, pentru a asigura o claritate și precizie mai sporită acesteia, or nepromovarea va fi decisă de către CSM sau CSP.</p>
<p>(5) Subiectul evaluării în privința căruia a fost aprobat un raport de evaluare nu participă la adoptarea actelor de dispoziție până la emiterea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii, a ordinului Procurorului General sau după caz, a decretului Președintelui Republicii Moldova de eliberare din funcție.</p>	<p>(5) Subiectul evaluării în privința căruia a fost aprobat un raport de evaluare nu participă la adoptarea actelor de dispoziție până la emiterea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii, <u>sau</u> a ordinului Procurorului General sau după caz, a decretului Președintelui Republicii Moldova de eliberare din funcție a <u>Procurorului General sau a adjunctilor acestuia.</u></p>	<p>Propunem suplینirea redacțională a normei, pentru a specifica în ce caz urmează a fi emis decret prezidențial.</p>
<p>(6) Raportul de evaluare se expediază subiectului evaluării, la adresa de poștă electronică a acestuia și</p>	<p>(6) Raportul de evaluare se expediază subiectului evaluării, la adresa de poștă electronică a acestuia și</p>	<p>Remiterea raportului de evaluare în format electronic către CSM și CSP este inutilă, or, în câteva zile, acestora</p>

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

<p>Consiliului Superior al Magistraturii sau, după caz, Consiliului Superior al Procurorilor. În aceeași zi, Comisia de evaluare publică pe pagina sa web oficială informația despre rezultatul evaluării. Raportul cu privire la evaluare se publică, luându-se măsurile necesare pentru protecția vieții private a subiectului evaluării și a altor persoane, pe pagina web oficială a comisiilor de evaluare în cel mult 3 zile de la adoptarea hotărârii indicate la art. 18 alin. (2).</p> <p>(7) În cel mult 3 zile de la adoptare, raportul de evaluare semnat de președintele Comisiei de evaluare se transmite Consiliului Superior al Magistraturii sau, după caz, Consiliului Superior al Procurorilor și pe suport de hârtie, împreună cu o copie în formă electronică a dosarului de evaluare, care să conțină toate materialele aferente evaluării, acumulate de comisia de evaluare.</p>	<p>Consiliului Superior al Magistraturii sau, după caz, Consiliului Superior al Procurorilor. În aceeași zi, Comisia de evaluare publică pe pagina sa web oficială informația despre rezultatul evaluării. Raportul cu privire la evaluare se publică, luându-se măsurile necesare pentru protecția vieții private a subiectului evaluării și a altor persoane, pe pagina web oficială a comisiilor de evaluare în cel mult 3 zile de la adoptarea hotărârii indicate la art. 18 alin. (2).</p> <p>(7) În cel mult 3 zile de la adoptare, raportul de evaluare semnat de președintele Comisiei de evaluare se transmite Consiliului Superior al Magistraturii sau, după caz, Consiliului Superior al Procurorilor și pe suport de hârtie, împreună cu o copie în formă electronică a dosarului de evaluare, care să conțină toate materialele <u>aferente evaluării, acumulate de comisia de evaluare în limba română pe care se întemeiază raportul.</u></p>	<p>trebuie să le fie expediat întregul dosar de evaluare pe suport de hârtie și format electronic (alin.(7) al aceluiași articol). Propunem renunțarea la această birocrație inutilă.</p> <p>Considerăm importantă suplinirea normei după cum a fost indicat, din următoarele considerente: 1) va fi reglementat că traducerea actelor nu se expediază; 2) va fi reglementat că se expediază doar actele relevante, care au avut importantă la emiterea raportului. Faptul dat va elimina surplusul de copii de acte neimportante, astfel, va fi ușurată activitatea și asigurată o mai precisă examinare a cauzei.</p>
<p>Articolul 18. Examinarea de către Consiliul Superior al Magistraturii sau Consiliul Superior al Procurorilor a rezultatelor evaluării</p> <p>(5) Judecătorul sau, după caz, procurorul eliberat din funcție conform alin. (4):</p> <p>a) nu are dreptul de a exercita funcția de judecător sau, după caz, procuror, timp de 7 ani din data rămânerii definitive a hotărârii consiliului respectiv, a ordinului Procurorului General sau, după caz, a decretului Președintelui Republicii Moldova;</p>	<p>Articolul 18. Examinarea de către Consiliul Superior al Magistraturii sau Consiliul Superior al Procurorilor a rezultatelor evaluării</p> <p>(5) Judecătorul sau, după caz, procurorul eliberat din funcție conform alin. (4):</p> <p>a) nu are dreptul de a exercita funcția de judecător sau, după caz, procuror, timp de 7 ani din data rămânerii definitive a hotărârii consiliului respectiv <u>Consiliului Superior al Magistraturii</u>, a ordinului Procurorului General sau, după caz, a decretului Președintelui</p>	<p>Propunem ajustarea redacțională a normei, pentru a asigura o claritate și precizie mai sporită acesteia. Suspendarea procurorilor va fi până la ordinul Procurorului General, nu până la hotărârea CSP, or procurorii sunt demși prin ordinul Procurorului General, nu prin hotărârea CSP.</p>

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

		<p>Republicii Moldova <u>de eliberare din funcție a Procurorului General sau a adjuncților acestuia;</u></p>	
	<p>Articolul 19. Contestarea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii sau Consiliului Superior al Procurorilor (1) Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii, după caz, a Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată de către subiectul evaluării în termen de 5 zile de la primirea prin email a actului respectiv.</p> <p>(2) Contestația se depune la Curtea Supremă de Justiție și se examinează în termen de cel mult 30 de zile de un complet format din 3 judecători, care au promovat evaluarea și nu au activat în cadrul Curții Supreme de Justiție până la data de 31 decembrie 2022.</p> <p>(6) Curtea Supremă de Justiție admite contestația doar dacă constată că în cadrul procedurii de evaluare, au fost admise de către Comisia de evaluare erori</p>	<p>Articolul 19. Contestarea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii sau Consiliului Superior al Procurorilor (1) Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii, după caz, a Consiliului Superior al Procurorilor poate fi contestată de către subiectul evaluării <u>și de către comisia de evaluare</u> în termen de 5 zile de la primirea prin email a actului respectiv.</p> <p>(2) Contestația se depune la Curtea Supremă de Justiție și se examinează în termen de cel mult 30 de zile de un complet format din 3 judecători, care au promovat evaluarea <u>externă și nu au activat în cadrul Curții Supreme de Justiție până la data de 31 decembrie 2022.</u></p> <p>(6) Curtea Supremă de Justiție admite contestația doar dacă constată că în cadrul procedurii de evaluare, au fost admise de către Comisia de evaluare erori</p>	<p>Considerăm important de a acorda posibilitatea comisiilor de evaluare de a contesta hotărârile consiliilor de auto-administrare a judecătorilor și procurorilor. Or, acestea poate să aibă o opinie diferită față de comisiile de evaluare, care, nu obligatoriu vor fie argumentate și corecte. Respectiv, considerăm important ca și comisiilor de evaluare să le fie acordat dreptul de a-și apăra poziția în fața unui tribunal independent. Mai mult, în Moldova nu există avocatul public, cum această instituție este în Albania. Respectiv, comisiile de evaluare trebuie să aibă posibilitatea să acționeze în interes public, în caz că vor considera că hotărârile CSM și CSP nu sunt justificate.</p> <p>În situația în care judecătorii de la CSJ vor fi deja trecuți prin procedura de evaluare, nu mai este justificat de a limita posibilitatea judecătorilor care au activat până la 31 decembrie 2022 de a examina contestațiile. Or, buna-credință și integritatea acestora deja va fi constatată prin raportul comisiei de evaluare și hotărârea CSM-ului, la fel trecut prin evaluare.</p> <p>În cazul în care este acordat dreptul comisiilor de evaluare de a contesta hotărârile CSM și CSP, este</p>

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmoldiva

	<p>procedurale grave care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare sau că există circumstanțe de fapt care puteau duce la promovarea evaluării.</p>	<p>procedurale grave care afectează caracterul echitabil al procedurii de evaluare sau că există circumstanțe de fapt care puteau duce la promovarea <u>sau nepromovarea</u> evaluării.</p>	<p>necesară de a fi ajustat și norma în cauză, după cum a fost indicat.</p>
<p>Articolul 22. Dispoziții finale și tranzitorii</p>	<p>Articolul 22. Dispoziții finale și tranzitorii</p>	<p>Articolul 22. Dispoziții finale și tranzitorii</p>	<p>Propunem ajustarea termenilor similar celor prevăzuți în Legea privind evaluarea judecătorilor și candidaților la CSJ, or, termenii actuali indicați sunt prea scurți.</p>

CENTRUL DE RESURSE JURIDICE DIN MOLDOVA

str. A. Șciusev 33,
MD-2001, Chișinău,
Republica Moldova

+373 22 84 36 01
+373 22 84 36 02

contact@crjm.org

www.crjm.org

crjm.org

crjmolova